

Gebruiksaanwijzing

vanraam
Let's all cycle

Tavara Balance

Van Raam BV
Aaltenseweg 56
7051 CM Varsseveld

Versie 14.10

Inhoud

Inhoud	2
Contactgegevens fabrikant.....	2
Conformiteit	2
Inleiding	3
Levering.....	3
Bestemd gebruik	3
Veiligheidsmaatregelen	4
Controle van de levering.....	5
Instellen van de fiets.....	5
Accessoires	8
Elektrosysteem Silent.....	11
Voor ingebruikname	15
Technische gegevens	19
Onderhoud en afstelwerk door eigenaar	20
Reparatie en onderhoudsinstructies door dealer.....	21
Verwijdering.....	22
Overdracht/verkoop aan een nieuwe eigenaar.....	22
Garantie.....	22
Framenummer.....	23

Contactgegevens fabrikant

Van Raam BV
Aaltenseweg 56
7051 CM Varsseveld

Tel. : +31 (0)315 257370
E-mail : info@vanraam.nl
Internet : www.vanraam.nl

Conformiteit

Van Raam verklaart als fabrikant dat de Tavera Balance fiets is geproduceerd conform de richtlijn 93/42/EEG.

Inleiding

Deze gebruiksaanwijzing verschaft de belangrijke en noodzakelijke informatie over het gebruik van uw fiets. Wij verzoeken u deze handleiding grondig door te nemen, voordat u uw fiets in gebruik neemt.

**LEES
AANDACHTIG**

Levering

- fiets met eventuele verpakking
- gebruiksaanwijzing (-en)
- eventuele laders (afhankelijk van opties)
- reservesleutels

Bestemd gebruik

De fiets is ontworpen voor normaal gebruik op een vlakke, solide ondergrond. Hierbij dient altijd de voor fietsen gebruikelijke voorzichtigheid in acht te worden genomen. Tevens dienen de veiligheidsinstructies zoals omschreven in deze handleiding, nadrukkelijk te worden opgevolgd. Ook dienen de lokale regels voor deelname aan het verkeer altijd te worden nageleefd.

Al het andere gebruik, inclusief schade of letsel dat hieruit voortvloeit, valt niet onder de verantwoordelijkheid van de fabrikant.

- Zorg ervoor dat elke keer voordat de fiets wordt gebruikt, de fiets zich in goede conditie bevindt. Controleer vóór **elke** rit de correcte werking van de remmen, de correcte werking van de verlichting en zorg ervoor dat er genoeg lucht in de banden aanwezig is.
- Controleer met regelmaat of de wielen, het stuur en het zadel goed vast zitten en ook dat alle schroefverbindingen goed vast zitten.
- Gebruik de fiets alleen op een **solide en vlakke ondergrond**.
- Pas op dat wijde broeken of los wapperende kledingstukken niet vast komen te zitten in ketting, spaken of trappers.
- Gebruik voor het reinigen geen hogedruk- of stoomreiniger.
- Indien op de fiets een elektromotor aanwezig is: Wen aan de functies van de elektromotor. Let altijd goed op als u de elektromotor inschakelt en laat u niet verrassen door het plotselinge gedrag van de elektromotor.
- Let op bij afdalingen dat zich geen gevaarlijke snelheid ontwikkelt. Rem tijdig en fiets niet harder dan 30 kilometer per uur.

Belasting

De maximaal toelaatbare belasting mag niet worden overschreden. Zie de informatie in de tabel met technische gegevens op pagina 19. Onder de toegestane belasting verstaan wij de totale belasting, inclusief de lading die op de bagagedrager wordt vervoerd.

Zorg ervoor dat het toegestane bagagedragergewicht niet wordt overschreden.

Beschadigde of versleten onderdelen

De vervanging en reparatie van de onderdelen (frame, vork, verlichting, remmen, aandrijving en het stuur) dient **altijd** door een dealer uitgevoerd te worden. Anders vervalt de garantie en bent u zelf verantwoordelijk voor eventuele schade.

Veiligheids-specifieke onderdelen **altijd** vervangen door nieuwe onderdelen!

Controle van de levering

Controleer de levering na ontvangst direct. In geval van beschadigingen of een onvolledige levering, verzoeken wij u onmiddellijk contact op te nemen met uw dealer.

Instellen van de fiets

Voordat u de fiets in gebruik neemt, stelt u deze in op de afmetingen van de berijder. Dit is van essentieel belang, vooral voor het zadel en het stuur.

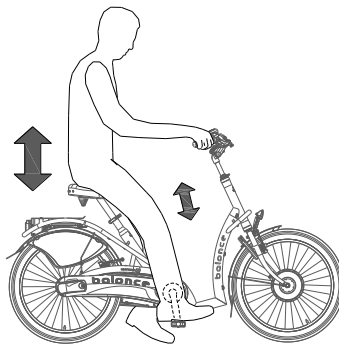

Als een optimale instelling met de omschreven instructies niet mogelijk is, kunt u contact opnemen met uw dealer voor een passende oplossing.

De remmen zijn standaard correct ingesteld en mogen alleen door uw dealer tijdens het reguliere onderhoud afgesteld worden.

Zadelhoogte

U stelt de zadelhoogte correct in, door op de fiets te gaan zitten en een voet op het pedaal in de onderste stand te zetten. In die situatie dient het been gestrekt te zijn, maar nog wel ontspannen.

Om het zadel te verstellen:

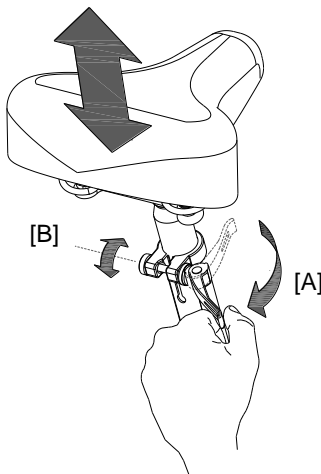
1. Open de snel-klem [A].
2. Schuif het zadel naar de juiste hoogte.
3. Sluit de snel-klem.

Zorg dat de klem zodanig zit dat er geen kleding aan kan blijven haken!

Als de klem te makkelijk sluit, is de klemkracht te laag. Open in dit geval de klem en draai de moer [B] iets meer aan. Als een extreem grote kracht nodig is om de klem dicht te krijgen dan moet de moer wat losser gedraaid worden.

De zadelpen **niet verder** dan de markering uittrekken. Anders steekt de buis niet diep genoeg in de schacht en is er risico op afbreken, wat tot ernstige verwondingen kan leiden.

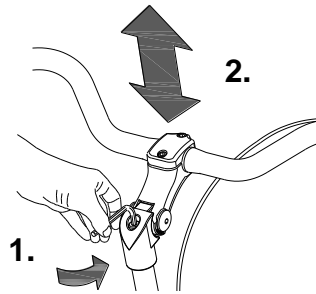

Stuurhoogte

De hoogte van het stuur heeft invloed op het rijcomfort. Deze bepaalt de druk op de handen en de houding van de rug. De meest comfortabele stand bepaalt u zelf in de praktijk.

Om het stuur te verstellen:

1. Draai de schroef met een inbussleutel enkele slagen los.
2. Schuif de stuurstang naar de juiste hoogte en draai de schroef weer stevig vast.

De stuurstang **niet verder** dan de markering uittrekken. Anders steekt de buis niet diep genoeg in de schacht en is er risico op afbreken, wat tot ernstige verwondingen kan leiden.

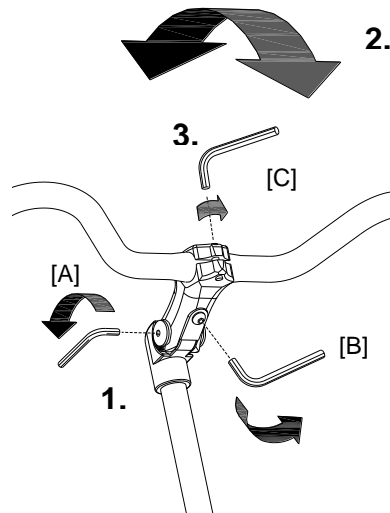

Stuurstand

U kunt het stuur kantelen. Dit heeft invloed op de afstand van het stuur tot het bovenlichaam. Bepaal zelf in de praktijk wat het meest comfortabel is.

Om het stuur te kantelen:

1. Draai de schroeven [A] en [B] met een inbussleutel enkele slagen los.
2. Zet het stuur in de gewenste positie en draai vervolgens de schroeven weer stevig vast.
3. Draai de schroef [C] met een inbussleutel enkele slagen los, Zet het stuur weer in de juiste (vlakke) positie en draai vervolgens de schroef weer vast.

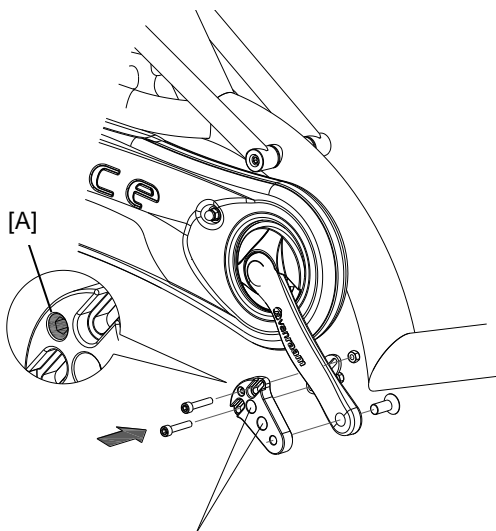

Afhankelijk van uw bestelling kunt u de hieronder omschreven accessoires gebruiken.

Crankverkorter

De crankverkorter wordt zoals afgebeeld aan de crank bevestigd. Het pedaal kan vervolgens op 2 posities bevestigd worden in de crankverkorter.

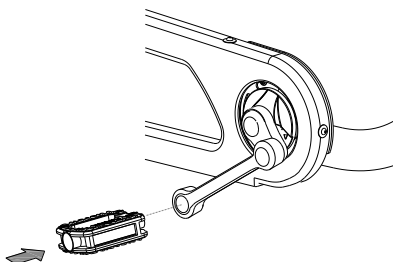
Met de inbus schroef [A] dient de crankverkorter uitgelijnd te worden met de crank.

2 montagepunten pedaal

Excentrische crank

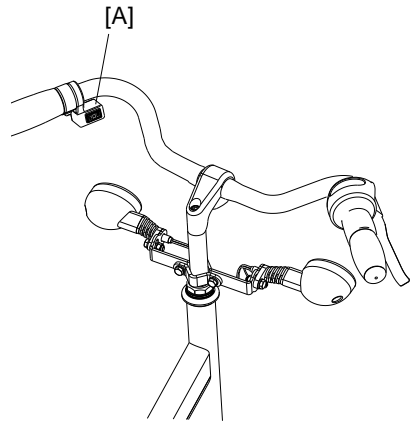
De fiets kan worden uitgevoerd met een excentrische crank aan linker- en/of rechterzijde.

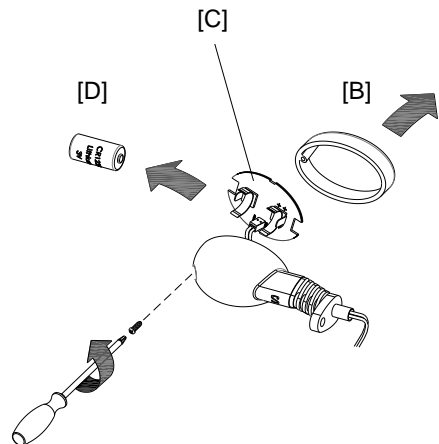
Knipperlichtinstallatie

Om de knipperlichten te bedienen drukt u de schakelaar [A] naar links of rechts.

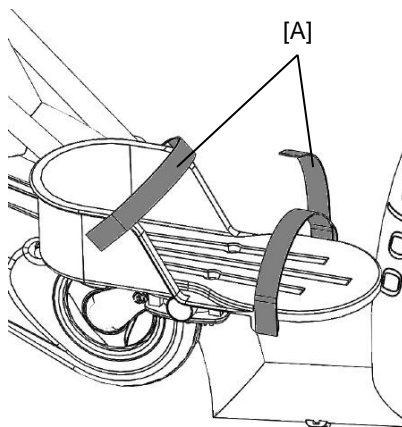
De knipperlichten werken op batterijen. Om de batterijen te vervangen, draait u de schroef van het kapje los en neemt u het oranje kapje [B] weg. U haalt vervolgens het printplaatje [C] uit de houder. U kunt nu de batterij [D] vervangen.

Dit is een 3 volt lithium batterij, type CR123A.

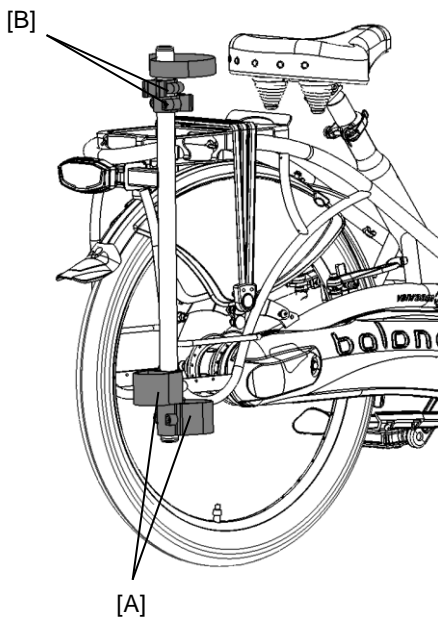
Voetfixatie

In de voetfixatie kunt u uw voet fixeren door middel van de beide stukken klittenband [A]. De voetsteunen worden door middel van een balansblok aan de pedalen bevestigd.

Stokhouder

In de stokhouder kunt u twee stokken meenemen. Plaats de stok in de houder aan onderzijde [A] en druk de stok vervolgens vast in de klemmen [B]. Maak de stok (-ken) altijd vast met het klittenband.

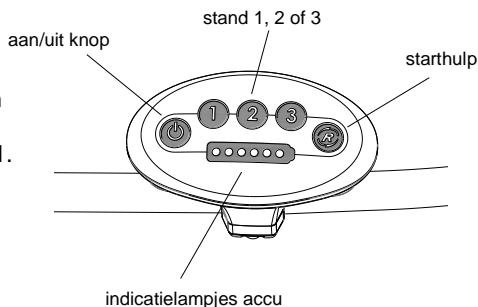

De elektromotor heeft de volgende functies:

- ondersteuning tijdens het fietsen
- starthulp

Druk op de aan/uit knop om de motor aan te zetten. Nadat het systeem is ingeschakeld, is de motor actief in stand 1.

Toets 1 geeft lichte ondersteuning en toets 3 geeft maximale ondersteuning. Tijdens het fietsen kunt u van stand wisselen.

De motor heeft een starthulp. Hiermee kan de berijd(st)er optrekken, tot een snelheid van circa 5 km/h, zonder zelf mee te trappen. Druk de knop in en houdt deze ingedrukt om op te trekken. Na enkele seconden wordt de motor geactiveerd.

Met de aan/uit knop zet u het systeem uit. Indien het systeem niet wordt gebruikt, schakelt het zichzelf na verloop van tijd automatisch uit.

De status van de accu wordt weergegeven door de gekleurde indicatielampjes. Als alleen het rode lichtje nog brandt, is de accu bijna leeg en dient de accu opgeladen te worden of vervangen te worden door een opgeladen accu.

Als alle lampjes gaan knipperen, is de accu leeg en zal de motor niet meer ondersteunen tijdens het fietsen.

Wanneer u de elektromotor een aantal dagen niet gebruikt, gaat de accu in slaapmodus. Dit is om de accu te beschermen. Om de accu uit de slaapmodus te krijgen, kunt u een stukje fietsen en de aan/uitknop ingedrukt houden totdat het display zich inschakelt. De accu is dan uit de slaapmodus. Als het stukje fietsen om een bepaalde reden niet lukt, kunt u ook de lader enkele seconden aan sluiten op de accu.

Schakel het systeem uit, als u met de fiets aan de hand loopt.

Opladen van de accu:

Voor optimale conditie en capaciteit van de accu, adviseren wij om de accu binnen bij kamertemperatuur op te laden.

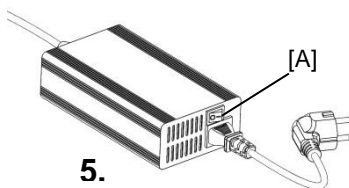
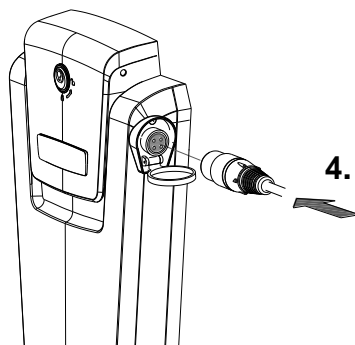
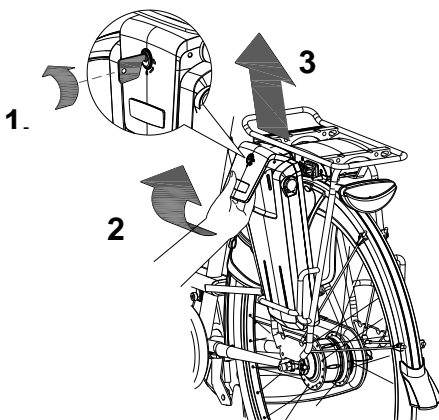
Om de accu op te laden:

1. Open het slotje door de sleutel een kwartslag te draaien.
2. Trek het handvat naar voren.
3. Trek de accu uit de houder.
4. Neem de accu mee. Steek **eerst** de lader in het oplaadpunt van de accu.
5. Steek **daarna** de stekker van de lader in het stopcontact. Zet de schakelaar [A] op de lader aan. Een groen LEDje knippert snel. De lader is nu aan het laden.

Let op! *Is de accu niet (goed) aangesloten, knippert het groene LEDje langzaam.*

6. Afhankelijk van de accustatus is de oplaadtijd ongeveer 1,5 uur. Zodra de accu helemaal is opgeladen brandt het groene LEDje continu.
7. Zodra de accu is opgeladen, **eerst** de stekker uit het stopcontact halen, of zet de schakelaar [A] uit.
8. Haal **daarna** de laadconnector van de accu's uit de connector van de lader.

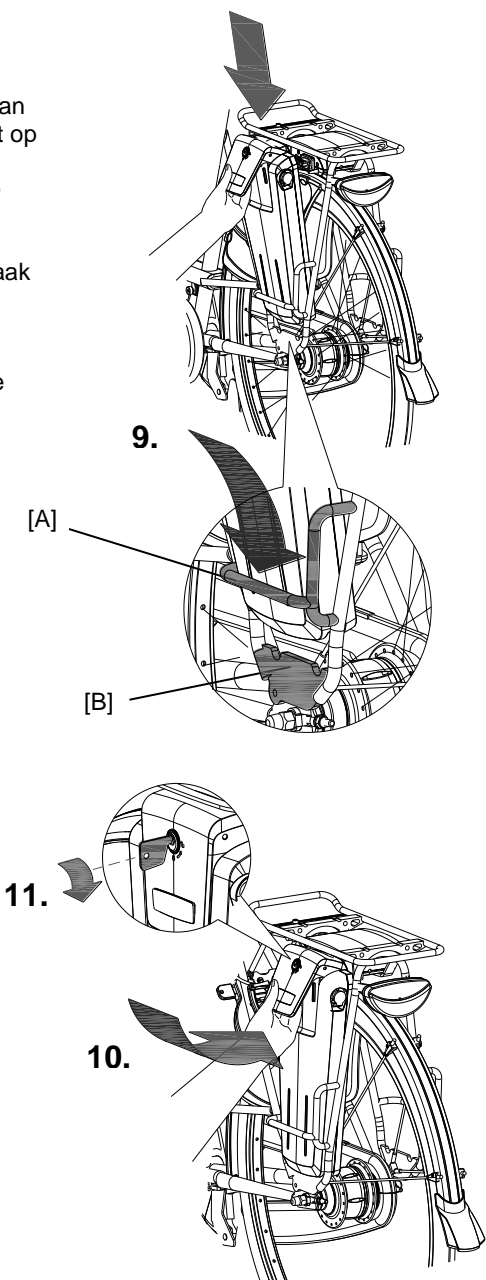
Bij het opladen **eerst** het laadpunt van de accu's aansluiten en **daarna** pas de stekker in het stopcontact steken!
Indien opgeladen, **eerst** de stekker uit het stopcontact halen en **daarna** de lader van de fiets ontkoppelen!

Als er een rood LEDje op de lader gaat knipperen, haal de stekker uit het stopcontact en gebruik de lader niet meer. Neem in dit geval contact op met de dealer.

9. Plaats de accu weer terug in de houder. Schuif de accu achter de stang [A] langs. Druk de opening aan onderzijde van de accu, stevig vast op de strip [B].
10. Til het handvat omhoog en druk de accu aan bovenzijde vast in de controller.
11. Sluit vervolgens het handvat en maak het slotje weer dicht.

Eventueel kan de accu ook direct in de houder worden opgeladen.

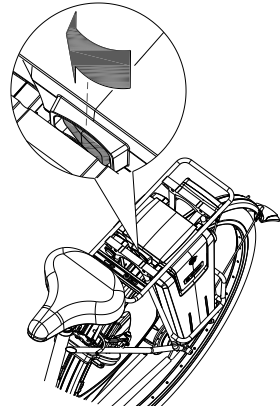
Let op dat de schakelaar (zie afbeelding hieronder) altijd ingedrukt is naar de kant waar de accu zit.

Reserveaccu : (optioneel)

De fiets kan worden uitgevoerd met een 2^e accu. Zodra de aangesloten accu leeg is, kunt u overschakelen op de reserveaccu.

Druk de schakelaar onder de bagagedrager naar rechts, om de rechter accu in te schakelen.

Door de schakelaar naar links te drukken, wordt de linkeraccu weer ingeschakeld.

Hou er rekening mee dat uw fiets bij lagere temperaturen (-10°C en minder) minder ondersteuning levert en dat de accu sneller leeg raakt. Ook neemt het opladen bij lage temperaturen meer tijd in beslag.

De actieradius is van diverse factoren afhankelijk en wordt sterk beïnvloed door: capaciteit en spanning van de accu, mate van ondersteuning, omgevingstemperatuur, windkracht, bandenspanning, rijnsnelheid, gewicht van de berijder en belading, gebruik van versnellingen etc.

Laad- en onderhoud tips van de accu

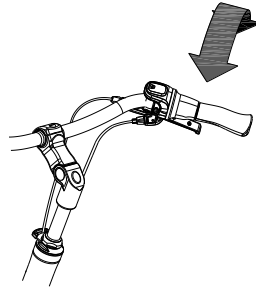
Iedere accu loopt na verloop van de tijd leeg. Dit proces heet 'zelfontlading'. Een accu die leeg is en niet wordt opgeladen kan door zelfontlading binnen twee maanden een diepteontlading krijgen en hierdoor defect raken. De garantie vervalt in geval van diepteontlading.

Let op:

- Zet de fiets nooit weg met een helemaal lege accu! Wij adviseren om de accu zo snel mogelijk te laden als deze leeg is.
- Laad de accu álleen op met de bij de fiets geleverde lader.
- Zorg ervoor dat de accu niet wordt geladen bij een temperatuur minder dan -5°C, wij adviseren om de accu bij kamertemperatuur op te laden.
- Gebruik de lader alleen in niet-vochtige binnenruimtes, de lader mag niet nat worden.
- Laad de accu totdat het groene LEDje continu blijft branden, de accu is dan vol.
- De behuizing van de accu én de lader mag niet worden geopend. Bij problemen gaat u naar uw dealer!
- Laad de accu niet op in de volle zon.
- Laat de accu niet vallen, dit kan schade veroorzaken.

Versnelling

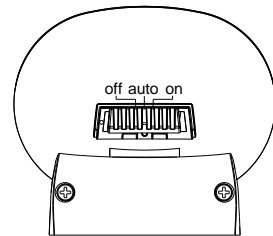
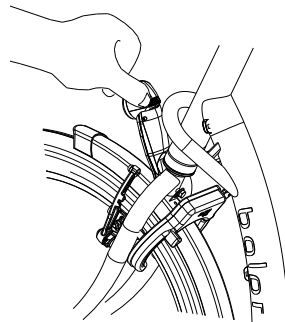
De fiets heeft standaard acht versnellingen.
De versnelling wordt bediend door aan de handgreep te draaien.
Tijdens het verdraaien **niet trappen**.

Verlichting

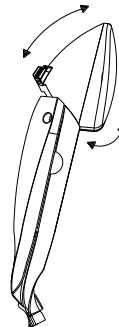
Koplamp

De koplamp heeft een schakelaar (schuifknop) met 3 standen: **Off- Auto-On**.
In de "On/Off" stand kan de koplamp handmatig aan of uit geschakeld worden.
In de "Auto stand" gaat de koplamp automatisch aan of uit met behulp van licht & bewegingssensoren. Als de fiets wordt gestald, gaat de lamp na enige tijd automatisch uit.

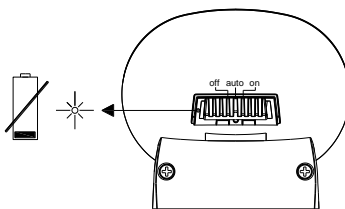
Instellen koplamp

Stel de hoek van de koplamp zo in dat het centrum van de lichtbundel zich op circa 10 meter voor de fiets bevindt.

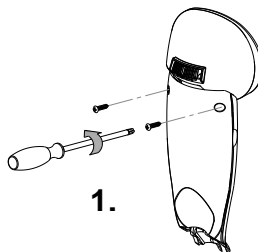

Vervangen batterijen

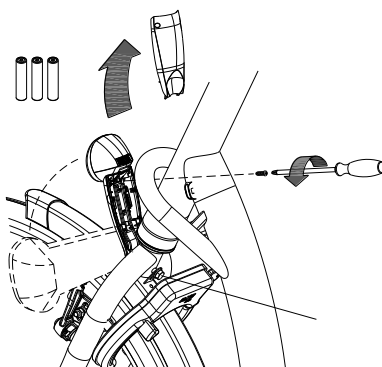
De koplamp werkt op batterijen. Als de batterijen bijna leeg zijn, gaat op de koplamp een rood lampje knipperen. Volg de volgende stappen om de batterijen te vervangen.

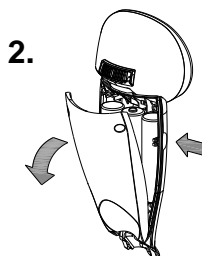
1. Verwijder de 2 schroefjes aan de achterzijde van het voorlicht.

 Mocht u niet goed bij de schroeven kunnen, draai dan de schroef [A] een paar slagen los en kantel de lamp een kwartslag zodat de schroeven beter bereikbaar zijn.

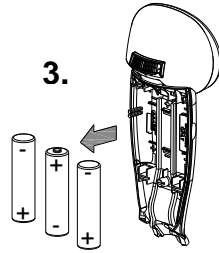

2. Demonteer het achterkapje door met duim en wijsvinger ter plaatse van de holling in de zijkant van de voorkapje te drukken.

3. Vervang de alkaline batterijen (1,5 V - 1500 mA) en monteer het achterkapje.

Achterlicht

Het achterlicht heeft een knopje waarmee **Off-Auto-On** in te stellen zijn.

De instelling is als volgt:

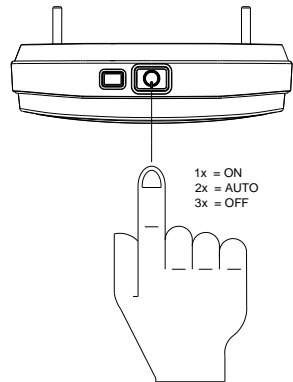
1x drukken: verlichting is aan

2x drukken: verlichting is automatisch

3x drukken: verlichting is uit

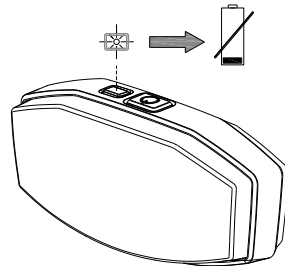
In de "On/Off" stand kan het achterlicht handmatig aan of uit geschakeld worden.

In de "Auto stand gaat het voorlicht automatisch aan of uit met behulp van licht & bewegingssensoren. Als de fiets wordt gestald, gaat de lamp na enige tijd automatisch uit.

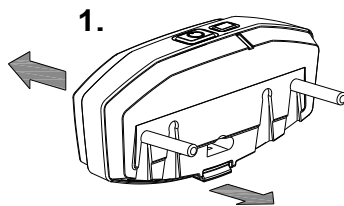

De verlichting alleen bij stilstand bedienen om gevaarlijke situaties en kans op beknelling te voorkomen. Advies: gebruik de automatische stand van de verlichting.

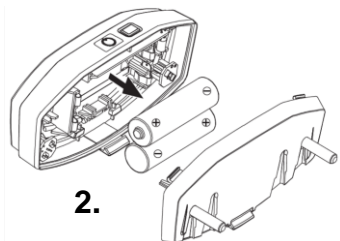
Als de batterijen bijna leeg zijn, gaat bovenop het achterlicht een rood lampje knipperen. Volg de volgende stappen om de batterijen te vervangen.

1. Demonteer het kapje van de houder door het lipje aan de onderkant in te drukken.

2. Vervang de alkaline batterijen (1,5 V - 1500 mA) en monteer het kapje.

*Batterijen zijn milieuvriendelijk.
Volg bij verwijdering de lokale
voorschriften.*

Controleer voor elke rit:

- de remmen (met inbegrip van de parkeerrem)
- de bandenspanning
- de verlichting
- dat alle onderdelen goed vastzitten

Neem contact op met uw dealer en gebruik uw fiets niet zodra u tijdens de controle onregelmatigheden constateert!

Zoals met alle mechanische onderdelen, is de fiets onderhevig aan slijtage en hoge belastingen. Als een component bezwijkt, kan dit zeer gevaarlijke situaties tot gevolg hebben en kan dit leiden tot schade of letsel aan de gebruiker van de fiets. Iedere vorm van scheuren, krassen of verandering van kleur in zwaar belaste delen van een component is een indicatie dat het onderdeel moet worden vervangen.

Belangrijke veiligheidspunten voor de berijder

- Fiets tijdens de eerste rit uiterst voorzichtig.
- Houd tijdens het rijden beide handen stevig aan het stuur en de voeten op de pedalen.
- Test het rijgedrag van de fiets met gepaste snelheid op een ongelijke ondergrond. Zo leert u om beter te reageren op onverwachte bewegingen van de fiets en het stuur tijdens het gebruik.
- Kleine belemmeringen moeten met gepaste snelheid worden overreden.
- Obstakels hoger dan 5 cm dienen te worden vermeden.

Technische gegevens

Lengte (cm)	182
Framehoogte (cm)	52
Instaphoogte (cm)	23
Voorwiel	24"
Achterwiel	24"
Gewicht (kg)	19
Max. lading bagagedrager (kg)	15
Totaal max. belasting (kg)	135
Remmen, voorzijde	Velgrem
Remmen, achterzijde	Velgrem

Hieronder volgen instructies voor het onderhoud en afstelwerk dat u zelf op regelmatige basis kunt uitvoeren. Dit houdt de conditie van uw fiets optimaal.

Schoonmaak

Het frame van de fiets kan met een vochtige doek worden afgenomen. Voor meer vuile plekken kunt u een mild schoonmaakmiddel gebruiken.

De wielen kunnen met een vochtige borstel met plastic haren schoongemaakt worden (geen staalborstel!) Het zadel en de handvatten kunnen met milde zeep en water gereinigd worden.

Gebruik geen hogedruk- of stoomreiniger!

Inspectie van de fiets

Na 200 kilometer of na een periode van twee maanden dient de fiets geïnspecteerd te worden. Controleer de remmen, de verlichting en de spaken. Controleer tevens de profieldiepte van de banden. Deze dient tenminste 1 mm te zijn. Versleten banden of eventuele defecte onderdelen moeten worden vervangen.

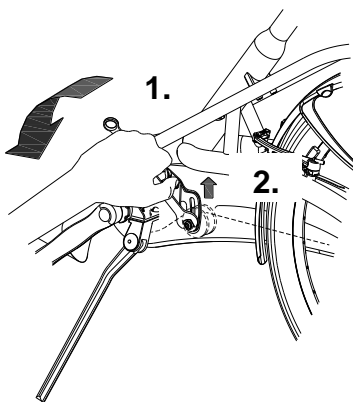
De juiste spanning van de ketting

De ketting moet niet te strak gespannen zijn. Deze moet los hangen. Zonder krachtinspanning moet de ketting ongeveer een halve centimeter op en neer bewogen kunnen worden.

Om de ketting op spanning te houden is achter de trapas een spanwiel aanwezig.

Om het spanwiel in te stellen:

1. Draai de schroef enkele slagen los. Houd op de moer aan de achterzijde een steeksleutel anders draait de schroef door.
2. Verplaats het spanwiel, zodanig dat de ketting los hangt, zoals hierboven is omschreven.
3. Draai de schroef weer vast.

Het juiste smeermiddel

De ketting moet met regelmatige tussenpozen (ongeveer om de drie maanden) gereinigd en geconserveerd worden. Gebruik alleen speciaal kettingvet of Teflon spray. Dit is de enige manier om ervoor te zorgen dat de ketting soepel loopt, waterafstotend blijft en niet roest.

De ketting met een doek schoonwrijven, met vet of spray behandelen en overvloedige smeermiddelen met een lap wegwrijven.

Andere delen dienen niet met een smeermiddel behandeld te worden.

Controle van de velg

Vanwege het samenspel van de rem en velgen is niet alleen de remvoering, maar ook de conditie van de velg van belang. Om deze reden dient de velg op gezette tijden, bijvoorbeeld bij het oppompen van de band, gecontroleerd te worden. De aanwezigheid van fijne barstjes in de spaaknippels of de vervorming van de velg bij verhoogde luchtdruk in de band wijzen op een grotere slijtage. In dat geval moet de velg vervangen worden, omdat dit anders tot een vermindering van de remwerking kan leiden of zelfs een breuk in de velg met alle gevaarlijke gevolgen van dien.

Reparatie en onderhoudsinstructies door dealer

Het wordt aanbevolen de fiets tenminste jaarlijks te laten inspecteren door een dealer. In het geval van storingen of defecten de fiets **onmiddellijk** naar de dealer brengen voor reparatie.

Het vervangen van veiligheid gerelateerde componenten (met name frame, remmen, verlichting, stuur, voorvork en aandrijving) dient door uw dealer gedaan te worden.

Als u toch zelf componenten wilt vervangen, bent u zelf aansprakelijk voor schade of letsel als gevolg van niet-goed gemonteerde componenten.

Gebruik alleen **originele** reserveonderdelen, u kunt deze bij uw dealer aanschaffen.

Op verzoek zal de dealer de nodige informatie voor reparatie en onderhoud beschikbaar stellen.

Verwijdering

Als u uw fiets wilt verwijderen, neemt u contact op met uw dealer. Ook kunt u contact opnemen met het lokale afvalverwerkingsbedrijf. Deze zal de fiets verwijderen volgens de regels van uw woonplaats.

Overdracht/verkoop aan een nieuwe eigenaar

Indien u uw fiets aan een nieuwe eigenaar overdraagt, is het belangrijk dat u alle benodigde technische documentatie overhandigt, zodat de nieuwe eigenaar de fiets veilig kan gebruiken.

Garantie

De garantie geldt voor alle gebreken in het product, waarvan is aangetoond dat de oorzaak een materiaal- of fabricagefout is.

Bij onze fietsen geven wij vijf jaar garantie op het frame en de voorvork. Voor de lak, alle accessoires en overige onderdelen (uitgezonderd slijtagedelen), hanteren we de wettelijk voorgeschreven garantieperiode van twee jaar.

Let op!

Zowel de garantie als de productaansprakelijkheid in het algemeen vervalt, indien de instructies in deze handleiding niet zijn opgevolgd, als er ten onrechte onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd of als er technische wijzigingen of toevoegingen (modificaties) aan de fiets zijn uitgevoerd, zonder de toestemming van Van Raam.

Framenummer

Het framenummer treft u aan op de sticker. Deze sticker is aangebracht op het frame, zie afbeelding.

Voorbeeldsticker:

Positie sticker:

achter de zitbuis

Datum	. . . . .
Fabrikant	Van Raam
Type fiets	Tavara Balance
Framenummer	
Sleutelnummer	